

ESZTERGOM- BUDAPEST

HIT • REMÉNY • SZERETET

AZ ESZTERGOM-BUDAPESTI FŐEGYHÁZMEGYE NEGYEDÉVENKÉNT MEGJELENŐ LAPJA

10. ÉVFOLYAM - 2012/3. SZÁM

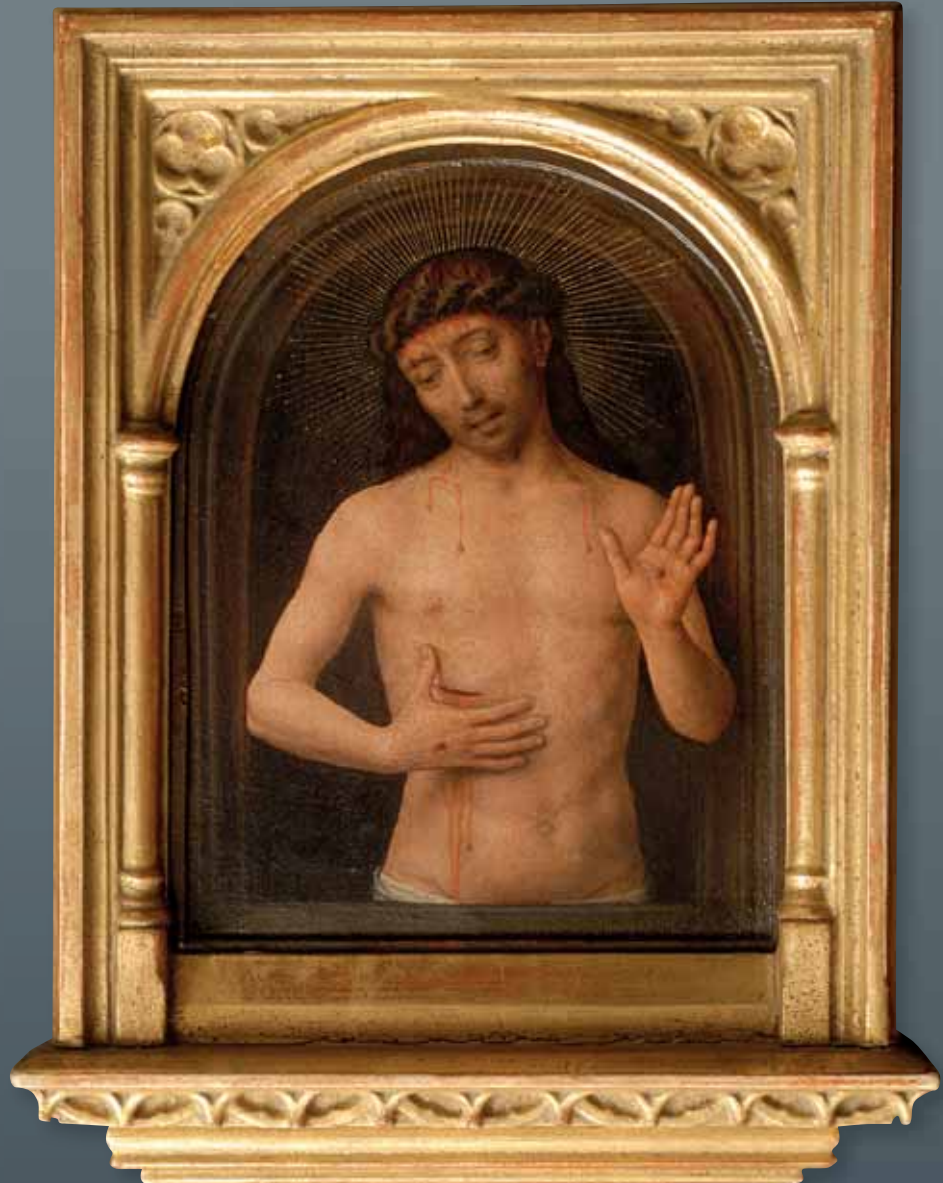
LÁTOGATÁS

ELŐKERÜLT HAGYATÉK

TEHETSÉGTÁMOGATÁS

Krisztus lelke, szentelj meg engem.
 Krisztus teste, üdvözíts engem.
 Krisztus vére, ihless meg engem.
 Krisztus oldalából kifolyó víz, tisztíts meg engem.
 Krisztus szenvedése, erősíts meg engem.
 Ó, édes Jézus, hallgass meg engem.
 Szent sebeidbe rejts el engem.
 Ne engedd, hogy elszakadjak tőled.
 A gonosz ellenségtől oltalmaz engem.
 Halálom óráján hívj el engem.
 És juttass magadhoz engem,
 Hogy szentjeiddel dicsérjelek téged mindörökkön örökké.
 Ámen.

Szent Ignác imája

HAZÁNKBA LÁTOGATOTT A MARONITA PÁTRIÁRKA

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes meghívására október elején hazánkba látogatott Béchara Boutros Rai, Antiókia és az Egész Kelet Maronita Pátriárkája. Elsején Orbán Viktor miniszterelnök, Semjén Zsolt és Szijjártó Péter, a miniszterelnökség külügyi és külgazdasági államtitkára fogadta a pátriárkát az Országházban. A miniszterelnök-helyettes a találkozót követően úgy nyilatkozott: szó volt a libanoni-magyar gazdasági kapcsolatok további erősítéséről, valamint egyeztettek a bejrúti katolikus és a Pázmány Egyetem közötti tudományos és diákcsera-kapcsolatok

létesítéséről. Szólt arról is, hogy a keleti kereszténység helyzete aggodalomra ad okot, számos országban atrocitások érik a híveket. Másnap délelőtt Béchara Boutros Rai látogatást tett a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) titkárságán, ahol Erdő Péter bíboros, a testület elnöke fogadta. Jelen volt még többek között Ternyák Csaba egri érsek, Pápai Lajos győri megyéspüspök, Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök, Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát és Kocsis Fülöp hajdúdorogi görög katolikus megyéspüspök is. Később Alberto Bottari De Castello apostoli nunciussal is találkozott. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem *doctor honoris causa* címet adományozott a pátriárkának. A díjátadó ünnepséget a Központi Papnevelő Intézet dísztermében tartották, majd este a vendég maronita rítus szerinti szentmisét mutatott be a fővárosi Szent István-bazilikában.

Béchara Boutros Rai október 3-án az Esztergomi Érseki Palotában kereste fel a bíborost, majd a város keresztény nevezetességeit, a Keresztény Múzeumot és a Bazilikát tekintette meg. Délután a Szent Adalbert Központban köszöntötte az ebben az időpontban zajló patrisztikai konferencia résztvevőit.

A Szír Maronita Egyház keleti katolikus egyház, az Apostoli Szentszékkal teljes közösségben. Gyökerei ahhoz a közösséghez vezethetők vissza, amelyet a ma Szent Maronként tisztelt szír szerzetes alapított a negyedik század végén. Libanon mellett jelentős maronita közösségek élnek még a Közel-Kelet más részein, Szíriában, Jordániában, Palesztinában, valamint Cipruson. A tizenkilencedik században nehéz életkörülményeikből menekülve maroniták ezrei szóródtak szét a világban, sikeres és befolyásos diaszpórát hozva létre.

Neumayer Katalin

Nemrégiben a Szentatya bejelentette, hogy november 24-én konzisztóriumot tart, amelyen hat új bíborost kreál a Bíborosi Kollégium tagjai közé, köztük Béchara Boutros Rai pátriárkát is.

Egyházi vezetők köszöntötték kilencvenedik születésnapja alkalmából Schweitzer József nyugalmazott országos főrabbit november 5-én, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információs Technológiai Karának aulájában. Erdő Péter bíboros, az MKPK elnöke, Bölskei Gusztáv püspök, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkes elnöke, Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke, Veró Tamás rabbi, a szervező Sant'Egidio közösség nevében pedig Szőke Péter mondtak köszöntő beszédet.

***

Erdő Péter november 2-án este az Esztergomi Bazilikában celebrálta a halottak napi szentmisét. Másnap reggel elődei nyughelyén, Mindszenty József és Lékai László bíborosok sírjánál, az Esztergomi Bazilika altemplomában mutatott be szentmisét.

***

Majnek Antal munkácsi megyéspüspök meghívására szeptember 16-án

Kárpátalján, a beregszászi Szent Kereszt Felmagasztalása-templomban mondott búcsúi szentmisét a bíboros, majd részt vett a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán tartott ünnepségen, ahol megálldotta Mádl Ferenc emléktábláját. A rendezvényen jelen volt Dalma asszony, a néhai államfő özvegye, a Katolikus Karitás segélyszervezet jószolgálati nagykövete.

***

A művészet figyelmet érdemes élni, vállalni a nehézségeket, az áldozatot egymásért - ezzel a gondolattal nyitotta meg Erdő Péter bíboros a hatodik Ars Sacra fesztivált a Magyar Nemzeti Múzeumban. Az egész Kárpát-medencére kiterjedő programsorozat keretében a nagy budapesti múzeumoktól a vidéki gyűjteményekig kétszázötven helyszínen több száz program várta az érdeklődőket szeptember végén kilenc napon át.

***

Pénzes János megyéspüspöknek, a Szabadkai Egyházmegye főpásztorának meghí-

vására az MKPK elnöke Kisboldogasszony napján, szeptember 8-án Doroszlón, a Délvidék Csíksomlyójaként emlegetett ősi kegyhelyen magyar nyelvű szentmisét mondott az oda zárandókló híveknek.

***

A püspöki konferencia elnöke augusztus 29-én a budavári Prímási Palotában fogadta Bernhard Vogel, Rajna-Pfalz és Turingia volt tartományi miniszterelnökét. A politikus a német Kereszténydemokrata Unió pártalapítványának, a Konrad Adenauer Alapítványnak a tiszteletbeli elnöke.

***

Erdő Péter bíboros hálaadó szentmisét mutatott be a Szatmári Irgalmas Nővérek rendje fennállásának százhetvenedik évfordulója alkalmából az Esztergomi Bazilikában, augusztus 29-én. A szertartáson részt vettek a tanító-nevelő, szociális-karitatív hivatással élő rend tagjai és iskolájuk növendékei.

Október 7-én ünnepi szentmisével nyitotta meg XVI. Benedek pápa az október 28-ig tartó püspöki szinódust a Szent Péter téren. A világ minden részéről a Vatikánba érkezett főpásztorok a tanácskozáson az új evangelizáció témáját vitatták meg. Számos területen vizsgálták e minden keresztényre vonatkozó kérdést: külön figyelmet szenteltek a szegényeknek, a velük való szolidaritásnak, a betegeknek, illetve a szenvedőknek. De foglalkoztak az egyes korosztályokkal, különösen a fiatalokkal, valamint szóba került az ökumené és a bioetika témája is. Felhívták a figyelmet a világi hívek szerepére is, akik nem pusztán magánemberként evangelizálhatnak, hanem az Egyház által kapott külön megbízással is, hitoktatóként.

Október 8-án a Szentatya jelenlétében tartották meg a második általános kongregációt, amelyen egy-egy szinódusi atya felolvasta az egyes földrészekről szóló beszámolóját. Elsőként Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek mondta el beszédét földrészünkről. Emlékeztetett arra, hogy az általa vezetett Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa néhány évvel ezelőtt felmérést rendelt el a földrész minden országában a hitoktatás jogi, egyházi és kulturális helyzetéről, statisztikai adatairól. Az eredmények azt mutatják: sok országban lehetőség van az állami iskolákban vallás vagy vallások oktatására, kivéve a katolikus hitoktatást.

Az elkereszténytelenedés nem pusztán spontán folyamat - hangsúlyozta Erdő Péter. Ha II. János Pál pápa, az *Ecclesia in Europa* apostoli buzdításában még megelégedetten nyugtázhatta mindazt, amit az emberi jogok tiszteletben tartására vonatkozóan leszögeztek, akkor ma aggodalommal állapíthatjuk meg az emberi jogok úgynevezett harmadik és negyedik nemzedékének felbukkanását. Ezeknek nincs világos kapcsolatuk a humánus és keresztény világnézettel. Azt tételezik fel, hogy az ember, véleményé-

vel és vágyaival, független - saját valóságának viszonylatában is. „Európában az emberek éheznek és szomjazzák a reményt, éppen a demográfiai csökkenés, a lakosság elöregedése, a gazdasági válság, a kulturális és vallási identitás meggyengülése miatt” - fogalmazott a főpásztor. A kölni és madridi ifjúsági világtalálkozókra, a Szentatya különféle országokban tett apostoli látogatásaira ugyanakkor szerinte a remény jeleként tekinthetünk, mivel rendkívüli missziós hatást gyakoroltak az emberekre.

Erdő Péter utalt azokra a nemzeti és etnikai feszültségekre, amelyek még sajnálatos módon jelen vannak Európában. Ezek közé tartoznak a Balkán megoldatlan kérdései, a boszniai katolikusok törekény helyzete, a bevándorlás jelenségével kapcsolatos konfliktusok Nyugat-Európában. „Az isteni gondviselésnek hála, az utóbbi években az említett nehézségek ellenére előrehaladt az európai nemzetek közötti kiengesztelődés” - mondta. Kifejtette: Szlovákia és Magyarország püspöki konferenciái 2006-ban kiengesztelődési dokumentumot írtak alá. Ugyancsak bátorító esemény, hogy Kirill pátriárka Varsóban hasonló dokumentumot írt alá a lengyel püspöki konferencia elnökével.

Október 23-án megválasztották a Püspöki Szinódus Állandó Tanácsának tagjait: a három európai bíboros egyike Erdő Péter, a tanács két másik tagja Bruno Forte, Chieti-Vasto érseke és Christoph Schönborn bíboros, bécsi érsek lett. Az esemény kapcsán újságírói kérdésekre válaszolva a magyar főpásztor nagy hangsúlyt fektetett Európa új evangelizációjának kérdésére. Megjegyezte: földrészünk ugyan mindig is a leginkább szekularizált része volt a világnak, de rendelkezik a kultúra, a művészet eredendően keresztény ihletésű szépségével. Nagyon fontos a keresztény hit és a művészet közötti kapcsolat. Az evangelizáció ökumenikus jellegéről szólva Erdő Péter hangsúlyozta: az elképzelés,

FÓKUSZBAN AZ ÚJ EVANGELIZÁCIÓ

miszerint a felekezetek közösen evangelizálhatják újra földrészünket, nem egy elméleti lehetőség, hanem gyakorlati tapasztalat, amelyet a Katolikus-Ortodox Fórum sikere is bizonyít. Hozzátette: amíg nincs meg a teljes egység, egészében közös evangelizáció sem lehetséges.

A Zenit kérdésére, hogy mi az uralkodó vélemény a szinóduson a laikusok, a lelkiségi mozgalmak és a karizmatikus mozgalmak szerepéről az új evangelizációban, a bíboros elmagyarázta: szeretnék, ha a katolikus lelkiségi mozgalmak teljes jogú tagjai lennének az egyházmegegyeknek és a plébániáknak. Ami igazán számít, az nem más, mint hogy közösségekben legyenek az egyetemes Egyházzal. A laikusok vitathatatlanul egyre fontosabb szerepet töltenek be az Egyházban, hiszen életükkel tudnak gyakorlati példát mutatni - zárta gondolatait a bíboros.

Október 26-án mutatták be az Isten népének szóló üzenetet, amely a háromhetes munkafolyamat összefoglaló dokumentuma. A Szentatya október 28-án a Szent Péter-bazilikában celebrálta a szinódust lezáró szentmisét. Az új evangelizáció az Egyház egész életét érinti - mondta homíliájában XVI. Benedek. Elsősorban a lelkipásztori tevékenységre utalt, amelyet jobban át kell hatnia a Szentléleknek, hogy lángra lobbantsa a hívek szívét, akik rendszeresen összegyűlnek közösségeikben vasárnaponként, hogy táplálkozzanak az Úr szavával és az örök élet Kenyerével.

Fritzné Tőkés Éva

Az Apostoli Penitenciária határozatot adott ki, amelyben meghirdeti, hogy a Hit Évének teljes időtartama alatt, azaz 2013. november 24-ig a hívek teljes bűcsűt nyerhetnek, megjelölve ennek feltételeit. „A bűcsű révén - tanította VI. Pál - az Egyház, élve azzal a hatalommal, mellyel a Krisztus által végbevitt üdvözítés szolgálatában rendelkezik, meghirdeti a hívek számára a Krisztus teljességében való részvétel lehetőségét a szentek közösségében, bőven kínálja számukra eszközöket az üdvösség elérésére.” A www.hiteve.katolikus.hu oldalon a határozat teljes szövege olvasható.

AZ OLTÁRISZENTSÉG IMÁDATA NEM „KÁRHOZATOS BÁLVÁNYIMÁDÁS”!

Ahogy minden esztendőben, úgy idén is országsszerte különböző programokkal, ünnepségekkel és istentiszteletekkel ünnepelték a reformáció hónapját, októbert a protestáns közösségek. A Magyarországi Református Egyház azonban az elmúlt időszakban sokkal inkább zsinatának egy még tavasszal meghozott döntése kapcsán kavart némi vallásközi vitát: május 24-én név szerinti szavazással a hetvennégy jelen lévő vezető személyiség 57-17 arányban az átváltoztatást - az Átváltoztatott Kenyérben Krisztus Testét, az Átváltoztatott Borban Krisztus Vérént hinni - „kárhozatos bálványimádásnak” ítélte. Mivel Krisztus maga parancsolta meg a követőinek, egyedüli éltetőként az ő Testének és Vérének vételét, a szavazók - ártó módon - a saját nyájukhoz tartozók élete ellen is szavaztak. Úgy döntöttek ugyanis: a négyszázötven évvel ezelőtti Heidelbergi Káté nyolcvanadik paragrafusában értelmében a katolikusok miséjében az átváltoztatást, az Eucharisztia tiszteletét és vételét ma is „kárhozatos bálványimádásnak” tartják, és ezt a viszonyulást írják elő a saját nyájukhoz tartozóknak. Ezzel saját híveikben is súlyos zavart okoztak.

A természettudomány a létező anyagi világra vonatkozóan az egzakt, a feltárt igazságok teljességének pontos képviselője. Az igazság képviselőjének ilyen kötelezettsége miatt egy hívő természet-

tudományos ember számára, aki aggódik a magyarság, az emberiség bajbajutottsága, gyermekeink, unokáink jövője miatt, kötelező felemelni a szavát, amikor az élet záloga, az igazság ellen tesznek, amikor a Szentírást megcsonkítják.

Az örök élet várományosává válassza Krisztus szavai, intelmei teljességgel eligazítóak, egyértelműek, mindenki ellenőrizheti, de senki nem csorbíthatja, senki nem vehet el belőle semmit. „Bizony, bizony mondom nektek, ha nem eszitek az Emberfia testét és nem isszátok a vérént nem lesz élet bennetek. De aki eszi az én testemet és issza az én véretem annak örök élete van, s feltámaszom az utolsó napon. A testem ugyanis valóságos étel, s a vérem valóságos ital. Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, az bennem marad, én meg benne. Engem az élő Atya küldött, s általa élek. Így az is élni fog általam, aki engem eszik. Ez a mennyből alászállott kenyér nem olyan, mint az, amelyet atyáitok ettek és meghaltak. Aki ezt a kenyeret eszi örökké él” - János evangéliuma szerint ezeket mondta Krisztus, amikor Kafarnaumban a zsinagógában tanított.

Az Emberfia Teste és Vére pedig nem más, mint az utolsó vacsorán önmaga által a saját Testévé és Vérévé átváltoztatott Kenyér és Bor. Ezt a csodálatos tettet a Szentlélek közreműködésével az idők végezetéig feladatként továbbad-

ta az apostoloknak, majd folytonossággal az apostolok és utódaik által felszentelt papoknak. „Most a kenyeret vette kezébe, hálát adott, megtörte és odanyújtotta nekik ezekkel a szavakkal: "Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt tegyétek az én emlékezetemre". Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet is, és azt mondta: "Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek kiontanak"” - olvasható Lukács evangéliumában. Az Oltáriszentség alapítását lényegében azonosan írja le a másik kettő szinoptikus evangélista, Máté és Márk is.

A kezdetektől az apostolok, majd azok, akiket kézrátétellel erre felszenteltek, az összejöveteleiken, sokszor titokban, a Szentlélek erejével a kenyeret és a bort a mennybe felment Jézus Krisztus Testévé és Vérévé változtatták át. Az Oltáriszentséget nem vették magukhoz teljesen, hanem egy részét feltve őrizték, hogy alkalmas időben elvigyék a börtönbe zárt, megkínzott, beteg testvéreiknek gyógyulásukra, megerősítésükre. A Krisztus mennybe menetelét követő első Pünkösdtől azokat, akik Krisztus követői, megvallói lettek, keresztényeknek, Krisztus Testét evőknek és Vérént ivóknak nevezték. Így az idők végezetéig Krisztus követői, a keresztények legpontosabb, legegyszerűbb meghatározása: „titkatosan Krisztus Testévé átváltoztatott Kenyeret evők és a Vérévé átváltoztatott Bort ivók közössége”.

Abban a nagy bajban, melybe az emberiség, s benne a magyarság mostanra belesodródott, ez az érthetetlen állásfoglalás nagy hiba, súlyos vétség, bajbajutottságunkat tetéző, ártó tett. Az energiaforrások fogyása, az élővilág pusztítása parancsolóvá teszi a „gyógyítás világrendjének” sürgető kimunkálását. Ezt - mivel minden gyógyításhoz transzcendens erő, energia szükséges - csak az igaz gyógyító, Jézus Krisztus által valósíthatjuk meg. Az elhibázott zsinati állásfoglalás helyett inkább a baj lényegét, az abból való egyedüli kimenekülést kellene szem előtt tartani, s az igazi ökumenét, egységet keresni. Krisztus utolsó szavai - „s íme én veletek vagyok a világ végezetéig” - miatt megalapozottan reménykedve, sürgetően be kell látnunk: a gyógyításhoz, az új világrend megvalósításához szükséges erőt, energiát kizárólag Krisztusban, az ő Testévé átváltoztatott Kenyérben és a Vérévé átváltoztatott Borban találhatjuk meg.

A SZENT KERESZT FELMAGASZTALÁSÁRA

Amikor az Egyház szeptemberben megtartott jeles ünnepére emlékezünk, számunkra, az egyházmegye papjai számára ez többet is jelent, hiszen hivatásunk indulására, az esztergomi szemináriumba való érkezésünkre emlékeztet. Ugyanis a papnevelő intézet kápolnájának Szent Kereszt Felmagasztalása volt a titulusa.

A Szent Keresztet a második vatikáni zsinat előtt az év három különálló napján helyezte előtérbe a liturgia. Az első vízkereszt ünnepe, január 6-án, amikor többek között Jézus megkeresztelésére emlékezünk, aztán május 3-án a kereszt „föltalálását” ünnepeljük, majd szeptember 14-én jön el a kereszt felmagasztalásának napja. Ez a három időpont szinte szabályosan harmadolja az esztendőt, hogy a kereszt egész éves jelenlétére mutasson rá, közelebb hozza a szenvedés titkát az emberhez.

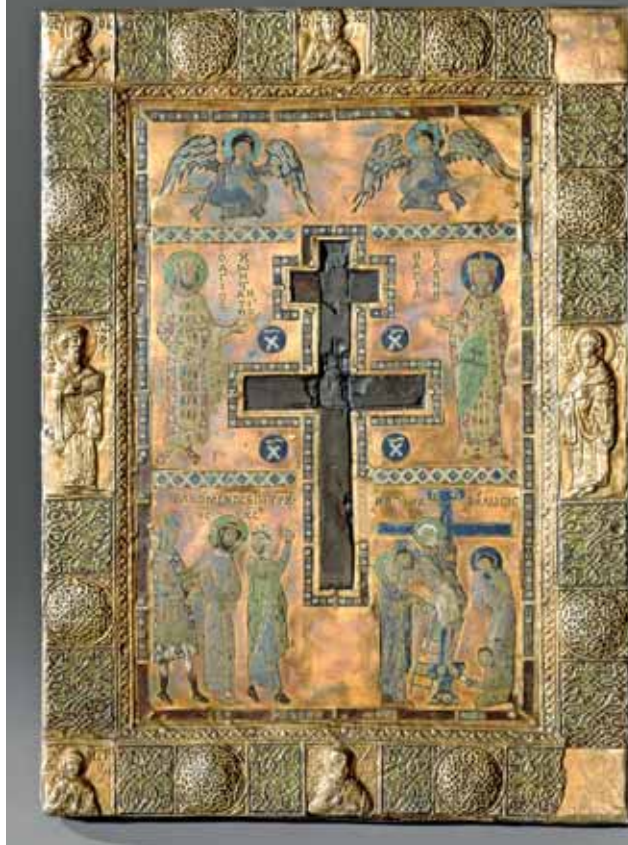
János evangéliumából tudjuk, Arimateai József Pilátustól engedélyt kapott arra, hogy Jézus testét eltemesse. A keresztről a vízszintes gerendával együtt vették le a Megváltó testét, a három függőleges oszlop pedig a helyén maradt. Ezek Jézus kivégzése előtt és után is használatban voltak. Heródes Agrippa 41-ben egy új fallal kibővítette a várost, Jeruzsálemet, ezáltal a Golgota a városon belülre került. Mivel az akkori törvények értelmében csak a városfalon kívül lehetett temetkezni, és nyilvános kivégzésre is csak ott volt lehetőség, ezzel véget vetettek az ítéletek itteni végrehajtásának. A gerendákat a munkások beledobták egy már nem használt ciszternába. Ezt a helyet a keresztények megszakítás nélkül őrizték, hiszen számukra a kereszt a feltámadás fényében a dicsőség magasztos jelképévé vált. A 130-as években Jeruzsálemben megépült Hadriánus császár fóruma az Aphrodité-templommal, amely elfedte Jézus keresztre feszítésének, sírhelyének, feltámadásának és a keresztet tartalmazó ciszternának a helyét. A szent helyeket már csak a hagyomány örökíthette tovább, amit a helyiek megosztottak a zarándokokkal.

Nagy Konstantin császár anyját, Ilonát, Makariosz, Jeruzsálem püspöke értesítette a vélt kereszt megtalálásáról kétszáz évvel Hadriánus fórumának felépítése után. Amikor mind a három kereszt előkerült - számolt be róla Jeruzsálemi Szent Kúrillosz -, Makariosz úgy választotta ki a három

közül Krisztusét, hogy jelet kért Istentől. „Ez volt a jel: az egyik ottani asszony, akit már hosszú idő óta betegség gyötört, halálveszélybe került. A püspök intézkedett, hozzák el mindegyik keresztet a haldoklóhoz, mert hitt benne, felgyógyul az asszony, ha megérinti a drága keresztet. Reményében nem is csalódott. Amikor ugyanis rátették azt a keresztet, ami nem az Úré volt, semmit sem javult a haldokló állapota. Amint viszont rátették a harmadikat, az igazit, rögtön felgyógyult a haldokló, és visszanyerte egészségét. Ilyen módon találtak rá a keresztfára.”

Van azonban még egy történelmi esemény, amely gazdagítja a Szent Kereszt tiszteletét. Ez a perzsák elleni háborúhoz kapcsolódik, amikor II. Khosroész hadai 614-ben elfoglalták Damaszkuszt, majd Jeruzsálemet, sőt Konstantinápolyt is fenyegették. A feljegyzések kegyetlen vérengzésről tudósítanak. A perzsák feldúlták a szent helyeket, elsősorban a Szent Sír-bazilikát, s magukkal vitték a kereszt-ereklye ott őrzött darabját. Azonban a kelet-római császár, Herakleiosz 627-ben legyőzte őket. A keresztet pedig diadalmasan - a legenda szerint saját maga - vitte Jeruzsálembé. A város kapuja azonban bezárult előtte, és a császár egyetlen lépést sem volt képes tenni vállán a szent keresztrel. Senki nem értette a történeteket, míg egy angyal meg nem jelent, hogy felvilágosítsa az uralkodót: a Szent Város nem fogadja őt, mert Krisztus keresztféjéhez nem illik a császári pompa, hiszen Isten Fia, a názáreti Jézus szegényen, megkínózva, szenvedésektől gyötörtén vitte a keresztfát. Erre a császár a szolgák ruháját vette fel, és Krisztust követve mezítláb, őszinte alázattal a megnyílt kapun át bevihette a szent ereklyét a városba. Ez adja a kereszt felmagasztalása ünnepének alapját.

Legendák, feltételezések és a hagyomány is őrzi az ünnep tartalmát, amelynek misztériumát a kereszt és a Keresztre Feszített ábrázolásai világítják meg. A kereszt a jelképe a világban lévő gonosznak és szenvedésnek, a

halál félelmetes tényének. Bemutatja Krisztus halálának okát: a gyűlöletet, a kegyetlenséget, az igazságtalanságot, a bűnt. Az ősi ábrázolás azonban nemcsak Krisztus kereszthalálának okait mutatja, hanem annak hatásait is, nemcsak azt, aminek az eredménye a kereszt lett, hanem azt is, amit a kereszt szerzett: a kibékülést, a dicsőséget és az örök életet. Ezért mondja Szent Pál: a hívek „dicsősége” és „büszkesége” a kereszt.

XVI. Benedek pápától, még mint bíborostól megkérdezték: miért sebezük a gyerekek lelkét az iskolák falára kitett kivégzőeszköz, a kereszt látványával? A következőt mondta: „A kereszt az iskolafalon borzasztó dolog, mert megmutatja, mire képes az egyik ember a másikkal, ugyanakkor áldott eszköz, kincs, mert azt is jelzi, hogy mindezek ellenére mire képes az Isten az emberért.” A kereszt Isten szeretetének, az ember felé kiáradó élő szeretetnek a jele, egyben nagy kegyelmek forrása. A keresztfá azért is érték, mert Jézus Krisztus szenvedésének, de még jobban a sátán felett aratott győzelmének a jele. A kereszt felmagasztalása így egyben Krisztus győzelmének felmagasztalása is.

Isten szeretetének jele ezért mond olyan sokat nekünk, egykori kispapoknak. Talán többször el kellene indulnunk feléje, talán többször oda kellene térdelnünk, talán többször át kellene ölelnünk.

Imádunk téged Krisztus és áldunk téged, mert Szent Kereszted által megváltottad a világot!

Süllei László

JUBILEUM A SZENT ERZSÉBET OTTHONBAN

május 8-án, húszévesen börtönbe került, a rend tagjai és vezetői között végzett összekötő munkája miatt. A vád egyenesen a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedésben való tevékeny részvétel volt. Első fokon négy és fél évet kapott, amelyet másodfokon három és fél évre mérsékeltek. Első esküjét Kalocsán, a börtönben tette le, majd szabadulása után is rendőri felügyelet alatt állt, 1954. november 8-ig, amíg le nem járt a büntetése.

A Szent Erzsébet Otthon lakóinak napja reggelente szentmisével kezdődik, délelőtt csoportos és egyéni gyógytorna van és kézműves foglalkozások, illetve felolvasások, irányított filmnézés vagy kirándulás. A lakók szeretnek közösen énekelni, olykor hangversenyre is elmennek, egy délutáni előadásra, esetleg főpróbára. „Tudomásul kell venni, ilyen helyen igen különböző sorsú emberek laknak” - mondta Baktay Györgyné, azaz Médi néni, aki negyedik éve él a házban. Elmondása szerint a templomba járóknak óriási lelkiert ad, hogy minden nap a Jóisten segítségével kezdhetik a napot. Májusban bekövetkezett haláláig Mester János atya velük lakott a házban, ma Nagy Ferenc jezsuita atya jár be az otthonba minden nap.

Az ünnepségen külön is köszöntötték az intézményben a kezdetek óta lakó időseket, ám előtte még Erdő Péter bíboros jelenlétében a közösség együtt tekintette meg az elmúlt húsz esztendő főbb eseményeit megörökítő filmet.

Zimányi Ágnes

„Mi magunk is kegyelemmé válhunk azok számára, akiket a Gondviselés ránk bízott” - mondta az Időskorúak Árpád-házi Szent Erzsébet Szociális Otthonában Erdő Péter bíboros. Az esztergom-budapesti érsek az intézmény létrejöttének 20 éves évfordulója kapcsán látogatott az otthonba, ahol szentmisét mutatott be. Homíliájában örömet fejezte ki, hogy a keresztények a mai körülmények között is mások segítségére lehetnek. „Ha jövedelmünket, tulajdonunkat nem kényünk-kedvünk szerint használható vagyonnak tekintjük, hanem ráébredünk: Isten letétje az nálunk, arra a csekély időre, amely után majd számadás következik, akkor a felelős szeretet olyan közösséget építő és bajokon átsegítő erővé válhat, ami jel lesz a világ számára az evangélium igazsága mellett” - hangsúlyozta a főpásztor, hozzátéve: ezért olyan nagy öröm számára, hogy két évtizede megnyílt az otthon. „Az alapítók nemcsak szebb környezetet teremtettek, hanem jelét adták hitüknek, Isten és az Egyház iránti szeretetüknek is” - szögezte le Erdő Péter.

A száznegy ágyas intézmény fenntartója a Magyarok Nagyasszonya Társaság,

amelynek az épület anyaháza is. Az alapító okirat szerint eredetileg papok, szerzetesek és szerzetesnők szüleit vették fel, később már civil egyházi alkalmazottakat, majd egyedülálló kisnyugdíjásokat is fogadtak - emlékeztetett Kontra Éva testvér, az intézmény vezetője, aki 1986-tól húsz évig volt a Társaság általános elöljárója. Felidézte: a Jézus Szíve Társaságban 1986-ban fogalmazódott meg egy új szociális intézmény létrehozásának gondolata. Kontra Éva szerint a népleányok Kanadából kaptak pénzt az otthon megépítésére, az akkori viszonyok miatt azonban ehhez új, teljesen hazai társaságot kellett alapítani. Lékai László akkori bíboros ezért az év április 15-én megalapította a Magyarok Nagyasszonya Társaságot. A telekvásárlás és az építkezés már a nyolcvanas években elindulhatott, Kontra Éva és társai 1992 áprilisában Tahiból költöztek be a felépült otthonba. Az intézményvezető szerint a „Jézushoz Mária által” jelmondat, valamint a missziós lelkület segített nekik elfogadni a váltást.

Éva testvér egyébként 1949-ben, érettségi után lépett be a Jézus Szíve Társaságba. Nem sokkal később, 1951.

A SZOLGÁLOKAT DÍJAZTA A KARITÁSZ

Külön kitüntetéssel jutalmazza az idei évtől a Katolikus Karitás az azon önkénteseket, akik a rászorulókért végzett tevékenységükben „Krisztus szeretetének kimagasló fokát érték el”. A Caritas Hungarica Díj elnevezésű elismerésre mostantól minden esztendőben egyházmegyénként a helyi karitászigazgató három plébániai munkatársat javasolhat. A szervezet vezetőségének döntése értelmében a kitüntetést azok a plébániai önkéntesek kapják, akik a legtöbbet tették a rászorultakért, vagyis az idősek, a betegek, a családok, a gyermekek vagy a társadalom permére sodródottak támogatásáért. A díjat, az elismerő oklevelet, a karitászlogót ábrázoló arany kitűzőt, illetve a szervezet történetét bemutató könyvet az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye részéről Berze Lászlóné,

Bíró Gézané és Pulai Gyuláné vehette át az október 6-án a Magyar Szentek Templomában tartott ünnepi szertartás keretében Spányi Antal székesfehérvári

megyéspüspöktől, a Karitász elnökétől és Écsy Gábortól, a segélyszervezet igazgatójától. A püspök a hálaadó szentmisén elmondott homíliájában úgy fogal-

mazott: az önkéntesek szolgálata ugyan nem vár dicséretet, mégis fontos, hogy „elismerjük munkájukat, amellyel példát mutatnak mindnyájunknak”.

Ugyancsak a Karitászhoz kapcsolódó hír, hogy a Német Hadügyminisztérium és a németországi Szent Erzsébet Humanitárius Egyesület közös felajánlásaként jelentős, több részletben érkező adományokban részesül a segélyszervezet. Ezzel Közép-Európában egyedülálló felszereléshez jut a Karitás, az első szállítmánnyal katonai teherautó, mozdgókonyha (közismert nevén: gulyáságyú), valamint négyszáz katonai matrac érkezett hazánkba. Mindezeket október 19-én Klaus Höhn egyesületi elnök adta át Écsy Gábornak és Forgách József igazgatóhelyettesnek. A további adományokat a jövő év során vehetik át.

Török Viktória

ÚJ KÖZÖSSÉGI HÁZ SZENTGYÖRGYZMEZŐN

Szeptember 23-án a vasárnapi, ünnepi szentmisét követően áldotta meg Erdő Péter bíboros az újonnan elkészült közösségi házat Esztergomban a Szent György Plébánián. Fehérvári Lajos atya beszámolója szerint a közösség kifejezte köszönetét a főpásztornak, mondván: az új épület lehetőséget ad a további fejlődésre. A szentmise előtti szombaton megrendezett Nyitott Templomok

Éjszakáján már itt fogadták a vendégeket. Egyházmegyei támogatásból, illetve az adakozók jóvoltából indulhatott el az építkezés 2011 őszén. Az új épület helyén egy, művészeti értékkel nem rendelkező, romos istálló állt, a munkálatok csak idén nyárra fejeződtek be teljesen. A közösségi házat a hit-tancsoportok, a Karitás, a Baba-Mama Klub, a felnőtt csoport, a nyugdíjasklub

és a családcsoport vehette birtokba. A rendszeres programokon kívül alkalmi rendezvények, előadások, illetve lelki napok helyszínéül is szolgál az épület.

EB

BÍBOROSI ÁLDÁS A DOROGI TEMPLOMRA

Megújult a dorogi Szent József-plébániatemplom, melyet szeptember másodikán Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek áldott meg, a bányásznap ünnepségek keretében.

A munkálatok, melyek az épület homlokzatát érintették, valamint a vízszigetelési problémák orvoslására irányultak, júniusban fejeződtek be. Az eseményen Gyöngyös Ferenc plébános köszöntötte az egybegyűlteket, akik zsúfolásig megtöltötték a padsorokat és állóhelyeket. A város vezetése nevében Tittmann János polgármester mondott beszédét.

Erdő Péter két évig volt káplán a templomban. Kiemelte: „Ez az elegáns vonalú, egytornyú templom Dorog városának egyik legszebb és legrégebbi műemléke. Az összetartozás jelképe volt sok nemzedék számára.” A bíboros rámutatott: Szent József a plébánia védőszentje. „Őt úgy is tiszteljük, mint az építkezések és az anyagi ügyek pártfogóját. Ha gondoskodott a Szent Család megélhetéséről, mi is kérhetjük, támogassa mindennapi igyekezetünket.

Templomaink valóban szent helyek. Ezért volt érdemes a régi embereknek

is óriási erőfeszítések árán létrehozni a templomokat, amelyek annak idején a falvak és városok legszebb épületei voltak. Hiszen ha Isten létezik, akkor minden munkánk eredménye, egész életünk értelme rajta múlik. Akkor igenis felkiáltójel a templom. Tornya az ég felé mutat. Felemeli a tekintetünket a mindennapi gondok világa fölé. Isten ad erőt nekünk, hogy a földi életben is helytálljunk, de tudjunk és merjünk az örök élet távlatában élni.”

Mandusi Zsuzsa

SZENT FLÓRIÁN ISMÉT VIGYÁZZA ÓBUDÁT

A siker és az önmegvalósítás helyett a nagylelkűség, az odaadás, a becsület és a hűség vezérelte őket életükben - mondta Székely János esztergom-budapesti segédpüspök a Szent Flórián-szoborcsoport szereplőiről. A műemléket a Braunhaxler Óbudai Német Hagyományokat Ápoló Közhasznú Egyesület kezdeményezésére a közelmúltban újjátették fel, s neves közéleti személyiségek jelenlétében avatták fel szeptember 26-án. A csoportot Székely János ünnepélyes keretek között áldotta meg. Bebo Károly, a Zichy család tizennyolcadik századi udvari szobrásza faragta kőbe a tűztől, a földrengéstől, illetve a pestisjárványtól óvó védőszentek: Flórián, Néri Fülöp és Borromei Károly alakját. A különálló kompozíciókat 1819-ben egymás mellé rendezve, fogadalmi oltár formájában állították fel Óbudán. A jelenlegi III. kerület legnagyobb terének nevet adó,

Krúdy Gyula több írásában is megidézett Szent Flórián-szoborcsoportot 1928-ban lebontották, majd a negyvenes évek végén az egyedül meghagyott „tűzoltó katona” is a Budapesti Történeti Múzeum raktárába került.

A most restaurált, majdnem hat méter magas, sós-kúti mészkőből készült műemléket a református templom oldalánál lévő parkos területen, az időközben feltárt római kori falmaradványok fölött helyezték el. A barokk alkotás avatási ünnepségén Tarlós István főpolgármester egyebek mellett arról beszélt: a kommunista diktatúra kiépülésekor, amikor a szenteket nem igazán tisztelték, sőt, jelképeiket is üldözték, a szoborcsoportot száműzték a közterületről. Ezért Bús Balázs kerületi polgármesterrel közösen köszönetet mondott a fogadalmi oltár helyreállítási munkálataiban részt vevőknek.

Pallós Tamás

TERET NEVEZTEK EL TERÉZ ANYÁRÓL

Kalkuttai Teréz anya boldoggá avatásának emléknapiján, október 22-én a Szeretet Misszionáriusai rend alapítójáról elnevezett térrel gazdagodott Budapest. A Boldog Teréz anya teret, vagyis a XII. kerületi Ormódi, Kempelen Farkas és Bürök utca által határolt

területet Alberto Bottari de Castello, Magyarország apostoli nunciusa áldotta meg, aki az emléknapi estéjén a Szent István-bazilikában mutatott be szentmisét. Az ünnepségen beszédet mondott Mira Hoxha, Albánia budapesti nagykövete, az albán elnök felesége, Liri Berisha

és a XII. kerület képviselőjében Fonti Krisztina alpolgármester is. A tér nevét tartalmazó táblát a magyar és albán elnöki feleségek leplezték le. Az emléknapi fővédnöke Erdő Péter bíboros, valamint Herczegh Anita, Áder János köztársasági elnök felesége voltak.

A.E.

A hit kapuja (latinul: *Porta fidei*) kezdetű apostoli levelével hirdette meg XVI. Benedek pápa a hivatalosan 2012. október 11-től 2013. november 24-ig tartó Hit Évét, hogy „újra felfedezzük a hit nagy ajándékát, Jézus Krisztus megváltói szeretetét és egyházunk lelki kincseit”. Ebben nyújthat segítséget a 2005-ben elhunyt Leo Scheffczyk bíboros *A katolikus hit világa - Igazság és alak* című könyve, amely a Szent István Társulatnál jelent meg.

A hiánypótló kötet elején Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek ajánlja azt „különösen a teológiával foglalkozóknak és minden igazságkereső embernek”, egyúttal személyes hangvételű szavakkal emlékszik vissza utolsó beszélgetésére a már nagybeteg teológussal: „Mélyen megrendített, amikor azt mondta nekem, végső szenvedéseit a magyar katolikus egyházért is felajánlja. Ezek a szavai minket is figyelmeztetnek: a teológiát nem lehet elválasztani az élettől.”

Személyesen is megismerhettem a kilencvenes évek végén Leo Scheffczyk professzor urat. Előadásait és a felmerülő kérdésekre adott válaszait hallgatva mindenekelőtt az volt szembetűnő, milyen nagy szakértelemmel, mennyire tárgyilagosan és érzékelhető odaadással mozog a teológia világában. Meg lehetett nála tapasztalni: a teológiát valóban

TEOLÓGIAI ALAPMŰ A HIT ÉVÉBEN

szent tudománynak tekinti, ugyanakkor jóságos és alázatos papnak ismertem meg. Könyvei személyiségének megfelelő tudományosságot, egyúttal mély hitet tükröző vallásosságot sugároznak. Életében megvalósította a „térdelő teológia” ideálját, amely szilárd alapot nyújt a hívó gondolkodáshoz.

A most megjelent kötet vitathatatlanul Scheffczyk végrendeletének tekintendő, kiindulópontja a katolikum konkrét valósága, és ebből fejti ki a kereszténység lényegét. Érvelő jellege világossá teszi: a szerző a párbeszéd mestere. A dialógus mindig a tartalomra koncentrál. A könyv nélkülözhetetlen segítséget nyújt azoknak, akik napjaink pluralista szellemiségének kontextusában szeretnének közelebbről megismerkedni a katolikus gondolkodás sajátosságaival. „Kiegyensúlyozott véleményével, az eltérő álláspontokat ismertetve is tárgyilagos hangnemével, konkrét példákkal gazdagon illusztrált érvelésével meggyőzően vezet be olvasóját a katolikus hitvilágba” - írta a műről Martos Levente Balázs győri főiskolai tanár.

XVI. Benedek pápa a következő szavakkal idézi fel Scheffczyk személyét: „Felfoghatatlanul művelt és szorgalmas emberként maradt meg az emlékezetben, akinek az életmódja emellett tudvalevőleg rendkívül egyszerű volt. Vasárnaponként mindig a müncheni Dall'Armi Otthonban misézett és prédikált. Leo Scheffczyk mély lelki forrásokból merített, és onnan kapott erőt ahhoz a szilárdsághoz, amely lényének látszólagos törékenysége ellenére csodálatos módon jellemezte őt. Az állhatatossághoz való bátorsága mély hitében, az Úrhoz fűződő mély, belső kapcsolatában és az Egyház iránti szeretetében gyökerezett.” A Szentatya a Hit Évével az Egyház figyelmének középpontjába akarja állítani a Jézus Krisztussal való találkozást és a hit szépségét. Scheffczyk bíboros jelen művével hitünk gazdagságát és szépségét tárja eléünk. Reméljük, segíti az olvasót abban is, hogy a felismert igazságok alakot öltsenek a szív rejtekében, s életté váljanak az Egyház megújulására.

Héray András FSO

SZENZÁCIÓS PÁZMÁNY-FELFEDEZÉS

Irodalmi szenzációként érkezett minap a hír, miszerint Pázmány Péter (1570-1637) bíboros egykori magánkönyvtárának huszonöt darabját, ebben összesen harminc művet azonosított be Knapp Éva irodalomtörténész az ELTE Egyetemi Könyvtárában. A „csomagban” a fópásztorának ajándékozott díszkötéses

munkák, prédikációs kötetek és politikai nyomtatványok szerepelnek. Kiderült: a kötetek 1782 óta a könyvtár állományában vannak, de csak az idén sikerült beazonosítani, mely munkák tartozhatnak Pázmány korábban szétszóródott gyűjteményéhez. A kulcs a kötetekbe bejegyzett, 1637. március 19-i dátum volt, „a bíboros Cicero” halálának napja, amelyet a jezsuita könyvtárosok írhattak bele

a nyomtatványokba, esetleg a bíboros iránti tisztelet jeléül - mondta Knapp Éva a felfedezésről tartott sajtótájékoztatón.

A kutató felidézte: Pázmány Péter végrendeletében a pozsonyi jezsuita kollégiumra hagyta könyvtárát. Miután Mária Terézia 1773-ban feloszlatta a rendet, az államosított anyagot később az Egyetemi Könyvtár munkatársa válogatta ki és szállította az akkor Budán működő intézménybe. A kutató megjegyezte: az illető nyilván nem tudhatta, Pázmány magánkönyvtárának darabjait is a későbbi fővárosba küldette, mivel ezen kötetek „jeltelenek”.

Az összesen mintegy tízezer oldalnyi lelet XVII. századi nyomtatvány, és egykori tulajdonosa aláhúzásai, széljegyzetei is felfedezhetők benne. A restaurálási munkálatok szeptemberben befejeződtek. Kiemelkedő jelentőségű Wolfgang Lazius 1556-ból származó fametszetes Magyarország-térkép-töredéke, amelyen az akkori helynevek is pontosan szerepelnek - emelte ki a távirati irodának nyilatkozva Knapp Éva, hozzátéve: ez a dokumentum egyetlen teljes példányban létezik, ezt Bázelen őrzik.

Legutóbb 2004-ben Mészáros Klára, a pozsonyi Egyetemi Könyvtár munkatársa

azonosított ötvenkét olyan kötetet, amely egykor Pázmányé lehetett. A felfedezést a kutató nem publikálta és a szlovák intézmény azóta sem engedett magyar szakembereket a kötetek közelébe.

Szögi László, a könyvtár főigazgatója a tájékoztatón szolt arról, még az év vége előtt átfogó Pázmány Péter-kiállítás nyílik az intézményben a bíboros halálának 375. évfordulója alkalmából. KD

SZENT GÁL, A HITTÉRÍTŐ VÁROSÁBAN ÜLÉSEZTEK A PÜSPÖKÖK

Szeptember 27-30. között tartották az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) idei plenáris ülését a testület székvárosában, Sankt Gallenben. Az esemény előzetes tájékoztatójában Erdő Péter bíboros, a CCEE elnöke emlékeztetett: a település idén ünnepli névadója, Szent Gál érkezésének 1400. évfordulóját. Az ülés résztvevői mint zárándokok rótták le tiszteletüket a hittérítő előtt, akinek fontos szerepe volt Svájc akkor távoli térségének evangelizálásában. Az új evangelizáció napjainkban is jó lehetőség és felhívás arra, hogy mindenkivel megismertessük és megértessük Krisztust, aki ugyanaz tegnap és ma. Az a szív, amely megtalálja útját Krisztusban, képes lesz arra, hogy csodákat tegyen a családban, az iskolában, a munkahelyen, a különféle nemzeti és nemzetközi intézményekben - tette hozzá Erdő Péter, aki az ülés keretében szentmisét mutatott be Sankt Gallen székesegyházában, a II. Vatikáni Zsinat megnyitásának ötvenedik évfordulójára emlékezve. Homíliájában a bíboros arról beszélt: számos gondunk közepette nekünk is észre kell vennünk az evangélium gyümölcseit a szentek és a keresztény közösségek életében. Emlékeztetett, Egyházunk éle-

tének vezérfonala az egyetemes zsinat, a hagyomány folytonosságán keresztül az apostolokkal és magával Krisztussal köt össze minket. Úgy jelentett ki örök igazságokat, hogy közben szem előtt tartotta korunk valóságát. A bíboros idézett XXIII. János beszédéből, amelyben a zsinatot megnyitó pápa kiemelte: a zsinat teljességében, változtatások nélkül akarja közvetíteni a katolikus tanítást, korunk elvárásaira válaszolva, a hitbeli engedelmség szellemében.

XVI. Benedek pápa üzenetet küldött az ülés résztvevőinek, rámutatva: a Szent Gál, valamint Európa és az egész világ evangelizációjának főszereplői által megélt tapasztalat arra tanít bennünket, hogy a keresztény üzenet magvait ott lehet hatékonyan elvetni, és ott vernek gyökereket, ahol hitelesen megéli azt egy közösség. Tehát az ígértetést a testvéri szeretetről nyújtott tanúságtétel és a közösségi ima támasztja alá.

A plenáris ülés végeztével záró üzenetet tett közzé a testület. Ebben egyebek mellett azt írták: látván a gazdasági liberalizmus és etikai szabadosság súlyos következményeit, arra „kívánunk mindenkit emlékeztetni, hogy a kereszténység aktuálisabb, mint valaha”. Az aláírók

együttal kérik: a laikus kultúrák, amelyek összeütköznek az emberről vallott nézeteikben, ne tekintsenek gyanakvással a keresztény üzenetre, amely mindig a hit és az értelem szárnyát is használja. E két szárny az emberhez és az európai kultúrához tartozik, és civilizációnk alapját jelenti.

„Úgy gondoljuk, nem véletlen, hogy megfogalmazódik a szándék a társadalom természetes alapjainak, a családnak és a különböző történelmi és vallási hagyományok együttélésének az átalakítására. Feltesszük magunknak a kérdést: mi célja lehet a zavarkeltő és módszeres lejárató magatartásnak, amely olykor eljut a diszkriminációig és a gyűlöletkeltésig a keresztény hittel és tanítással, végső soron magukkal a keresztényekkel szemben. Azt kívánjuk, az európai közegben, amelyben élünk, megvalósuljon a teljes tisztelet és a párbeszédre való készség, előítéletek és arrogancia nélkül. A keresztények átérzik polgárként viselt felelősségüket és rendelkeznek az igazság kincsestárával, ami kétezer év történelmében a szolgálat, a jöttetek, a kultúra gyümölcseiben mutatkozott meg” - olvasható az üzenetben.

Kacsóh Dániel

EMLÉKZARÁNDOKLAT MÁRIAREMETÉRE

Jubileumi, engesztelő zárándoklatot tartottak szeptember 15-én Budapesten, annak emlékére, hogy hatvanöt évvel ezelőtt hirdette meg Mindszenty József bíboros, hercegprímás a Boldogasszony Évét. Az akkoriban országszerte megszervezett lelki programok egyik legjelentősebb eseménye volt a Városmajorból Máriaremetére tartó zárándoklat. Ezen a mintegy tíz kilométeres útvonalon idén ősszel iskolások, tanárok, szülők, nagyszülők, egyházközségek, plébániák, katolikus szerzetesrendek és mozgalmak képviselői közösen imádkoztak hazánkért és a magyar családokért, de a menetbe bekapcsolódtak az eddig már kilencezer kilométert megtett és éppen hazánkön átthaladó, „Tengertől tengerig” elnevezésű életvédő zárándoklat résztvevői is.

Az esemény az Erdő Péter bíboros által bemutatott szentmisével zárult. Szentbeszédében a főpásztor Mindszenty munkáit és imádságra hívó szavait idézte. Felhívta a figyelmet: Isten akaratának

megfelelően szorgalmasan és értelmesen kell dolgoznunk, élnünk a világban, mert az emberi munkának különleges méltósága van. „Manapság azonban, amikor gazdasági válság sújtja a világot, a jóléti államok szociális és egészségügyi intézményei a jó szándék ellenére egyre nehezebben képesek biztosítani a rászorulókat ellátását. A piacok matematikai logikája mellett és helyett éppen a szociális elméletnek kellett volna az emberséget, az ember méltósága iránti tiszteletet kifejeznie” - hangsúlyozta, hozzátéve: hazánkban nem bontakozott ki a nyugatéhoz hasonló jólét, s időközben a drámai fokozódott demográfiai problémák miatt „üres kézzel, szívünkben a hitünkkel, családjaink és népünk iránt érzett szeretetünkkel, külsőleg pedig majdnem eszköztelenül” állunk a nehézségek között. „Plébániai karitászcsoporthajunk nagylelkűen segítik a rászorulókat, de a nagy egészségügyi és szociális intézmények működtetéséhez az ilyen önkén-

tes segítség nem elég, ott szakképzett, megfizethető munkaerőre van szükség. Mára a probléma méretei meghaladják képességeinket” - mondta. Ugyanakkor Isten nem hagyja el azt, aki benne bíz - zárta homíliáját Erdő Péter.

Cser István

KUTATÁS ÉS TEHETSÉGTÁMOGATÁS

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) két fontos pályázaton nyert jelentős összegű, 1,2 milliárd forintos vissza nem térítendő támogatást az Európai Unió támogatásával, az Új Széchenyi Terv keretein belül. A Tudományos kutatások kibontakoztatása elnevezésű projekt keretében az Egyetem több éven át végez majd nemzetközi jelentőségű kutatásokat a bionika, Európa a nagyvilágban, a kormányzás és közjó területein. A projekt során megvalósuló, az EU számára is kulcsfontosságú kutatási tevékenység elősegíti Magyarország bekapcsolódását az innovációs folyamatokba, megerősíti a hazai kutatói, tudományos bázis presztízsét. A program szakmai vezetője Roska Tamás akadémikus, egyetemi tanár.

Emellett a Tudományos képzési műhelyek támogatása témájú projektben az Egyetem négy kara, hat doktori iskolája és három tudományos diákköre vesz részt. A programban az egyetem konzorciumi partnere a Jézus Szíve Népleányai Társaság Szakkollégiuma. A fejlesztés azt a célt szolgálja, hogy a tehetséges fiatalok egyetemi tanulmányaik során kibontakoztathassák tudományos fejlődésüket, elindítsák kutatói karrierjüket és kiépítsék szakmai kapcsolatrendszerüket.

Az Egyetem október 1-jén tudományos konferencia keretében mutatta be az egyes kutatási területeken elért eddigi

eredményeket és a jövőbeni terveket. Pálincás József, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke köszöntőjében a program kapcsán kiemelte, hogy a „nem jelentéktelen támogatásnak” köszönhetően a kutatások élvonalába kerül az Egyetem. Szuromi Szabolcs egyetemi tanár, az MTA doktora, a PPKE rektora kiemelte: a projektek elnyerése kiemelkedő jelentőségű az Egyetem életében. Egyrészt azért, mert bizonyította, hogy az Egyetem már a pályázat benyújtásakor rendelkezett azokkal a kondíciókkal, amelyek a huszonegyedik századi egyetemek nélkülözhetetlen jellemzői, másrészt a támogatás lehetővé tette, hogy az Egyetem széles és kutatási rendszerében rejlő szellemi tartalékokat kamatoztatni tudják. Már az elnyert támogatás segítségével rendezték meg az *Együttműködés a jövőért* című konferenciát október 9-én, az Információs Technológiai Kar Simonyi termében, amelyet a Pázmány és a Semmelweis Egyetem közösen szervezett. A Kerekes Bálint Péter, Fiáth Richárd, Bihari Dóra, Könczöl Árpád, Ács Tamás Bence, Laki András, Marcell István és Miczán Vivien által tartott előadások a kétfoton mikroszkópos technikák alkalmazásától a gyógyszer-metabolizmus vizsgálatáig széles spektrumban adtak világos metszetet a két intézményben tevékenykedő tehetséges doktoranduszok kiemelkedő tudományos munkájáról.

Szomolányi Márta

Október közepén megújult az Egyetem teljes honlapja: www.ppke.hu

PASZTORÁCIÓ ÉS MISSZIÓ

Veni Sancte szentmisét mutatott be szeptember 19-én Erdő Péter bíboros a főegyházmegye világi hitoktatóinak, majd előadás keretében ismertette a főegyházmegye most megjelent, öt évre szóló pasztorális programját. A dokumentum a főpásztor szerint „irányelveket kíván adni a főegyházmegyénkben hivatalos megbízás alapján a lelkipásztorok között, hitoktatásban, igehirdetésben, egyházi szeretetszolgálatban működő papok, szerzetesek és világiak számára, de minden más katolikus hívő számára is, hogy odaadó lelkesedésük révén plébániáink az Evangélium hirdetésének cselekvő résztvevői, a Jézus Krisztusba vetett hit és remény hatékony továbbadói legyenek”. A főpásztor előadásában hangsúlyozta: Egyházunk alaptevékenységei, küldetésének legfontosabb területei közé tartozik a hit továbbadása, hozzáátve: ebben az akár templomban, plébánián vagy iskolai épületben folyó hitoktatásnak is nagyon fontos szerep jut. Rámutatott: az egyházmegyében

több főpásztori megbízással rendelkező, világi hitoktató működik, mint a papság összlétszáma.

A pasztorális program kapcsán a bíboros szólt arról is, hogy a főegyházmegyében „erőteljesen missziós a helyzet”. Az itt élő emberek nagyjából fele megkeresztelt katolikus, amely az országos átlagnál valamivel alacsonyabb. A főváros és környéke jócskán elvilágiasodott, s eközben a világ távoli tájairól is érkeznek ide bevándorlók. „Ha észrevesszük környezetünk sajátosságait, találhatunk olyan utakat, amelyek elindíthatják a párbeszédet. A misszió örök módszertana, amely benne van az egyházi törvénykönyvben is, rávilágít: először is jelen kell lenni, majd meg kell ismereni a körülöttünk élő embereket, a nem hívőket is” – mondta. Erdő Péter hangsúlyozta a személyes, bizalmi kapcsolatok kiépítésének jelentőségét. Igenis, hirdetni kell a hitünket – buzdított a bíboros –, tanúságot kell tenni, beszélni róla, és a jelét adni.

Ennek az egyik legközérthetőbb területe a szociális és karitatív munka. Azt mindenki érti és becsüli, mert másokat anyagi szükségben, önzetlenül segíteni, manapság egyáltalán nem magától értetődő. Ránk csodálkoznak, kik ezek, hogy még erre is van gondjuk. Ezek a misszióknak is fontos tényei – mondta a főpásztor, megjegyezve: az ünnepélyes, szép liturgia is megszólíthatja a távolabb állókat.

A bíboros szerint az öt évvel ezelőtti városmisszió óriási lendületet adott a Főegyházmegye életének, 2010 óta pedig folyik a plébániák főpásztori látogatása. Mindezzel számos tapasztalat gyűlt össze. Erdő Péter egyrészt saját hívő közösségünk hitének megerősítésére, másrészt a külvilág felé irányuló misszió folytatására irányította a figyelmet. Ma olyan helyzetben él az Egyház, hogy nem lehet élesen elválasztani a hitoktatást és a pasztorációt a missziótól, előbbi felkészíti az utóbbiban való részvételre – hangsúlyozta.

Z.Á.

HIÁNPÓTLÓ TÁRLAT ESZTERGOMBAN

A nagyközönség előtt ismeretlen, vagy kevéssé ismert koronázási emlékek segítségével mutatta be III. Károly pozsonyi koronázását, illetve általában a magyar uralkodók koronázási szertartását az a szeptember elsejétől november 11-ig látogatható kiállítás, melyet Erdő Péter bíboros nyitott meg az Esztergomi Bazilikában. A főegyházmegyei gyűjtemények koronázási emlékeiből rendezett, *Ius Coronandi* (magyarul: A koronázás joga) című tárlat igen sok látogatót vonzott, helyszíne pedig azért lett az Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár, mert a koronázáshoz a középkor óta használt liturgikus tárgyak jelentős része itt található. A magyar állam alapításától kezdődően az uralkodó koronázásának joga az esztergomi érseket illette, erre a kiváltságra a kiállítás címe is utalt.

A műkincsek között látható volt számos, az esztergomi érsekek koronázási

jogát biztosító XII-XIII. századi oklevél, az a XIII. századi eskükereszt, amelyre a magyar királyok a koronázások alkalmával felesküdték, Filipec János nagyváradi püspök fényűző szertartáskönyve, amely II. Ulászló király 1490. évi koronázásán játszhatott szerepet, illetve az ún. foinicai kazula, amely Mátyás király trónkártyájából készült, és amelyet I. Ferenc József koronázási miseruhaként küldött Budára.

A tárlat emellett betekintést nyújtott a koronázás szertartásának részleteibe is, bemutatta a ceremónia liturgikus tárgyait, átvezetett bennünket az évszázadokon, egészen a Magyar Királyság utolsó nagy reprezentációs eseményéig, az 1916. évi koronázásig. Pótolni kívánta azt a hiányt is, hogy a magyar történetírás az esztergomi érsekek királykoronázási jogának részletes feldolgozásával mind a mai napig adós. A Prímási Levéltár igazgatója,

Hegedűs András által rendezett időszaki kiállítást a kölcsönzési határidők miatt a szervezők sajnos nem tudták meghosszabbítani, de anyagából reprezentatív katalógus készült, amelyet a kincstárban, valamint a levéltárban továbbra is megvásárolhatnak az érdeklődők.

Kontsek Ildikó

FŐEGYHÁZMEGYEI VIDEÓK A VILÁGHÁLÓN

A világhálón elérhető, mozgóképes tartalmakat előállító szerkesztőség kezdte meg munkáját augusztusban, a Főegyházmegye új kezdeményezéseként. Tagjai a Magyar Televízió katolikus adásait hosszú évekig rendező, szerkesztő Téglásy Ferenc, felesége, T. Katona Ágnes, aki műsorvezetőként országosan ismert a Katolikus Krónika adásaiból, valamint fiuk, a régóta operatőrként dolgozó Téglásy Márk. Az általuk készített videók a www.metanoia.hu internetes oldalon kívül a Magyar Kurír, illetve a Főegyházmegye weblap-

ján is láthatók. A bíboros honlapon látható interjújában egyebek mellett azzal indokolta a reményei szerint a következő időszakban kiteljesedő kezdeményezést, hogy „az Egyháznak úgy kell megszólítania az embert, amilyen ma az ember”, nem lemondva a közlés egyéb eszközeiről sem.

Az Erdő Péterrel készített beszélgetésen kívül többek között Székely János segédpüspökkel a Hit Évéről, az állandó diakónusok lelki napjáról, Béchara Boutros Rai maronita pátriárka magyarországi látogatásáról, a Főegyházmegye

pasztorális programjáról, a csatkai búcsúról, a Genfest budapesti programjáról és még sok érdekes témáról is található az érdeklődők friss anyagokat. A szerkesztőség tagjai a munka megkezdése óta törekednek arra, hogy a Főegyházmegye területén található önkormányzati, illetve más helyi televíziós stúdiókkal is napi kapcsolat alakuljon ki, miként a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alappal is, amely a közszolgálati csatornák egyházi műsorait tulajdonosként felügyeli.

EB

HIT ÉVE – A HEGYVIDÉKEN IS

Gazdag, tematikus program várja az érdeklődőket a hit örök értékeiről november 18-án, vasárnap, délután 3 órától a MOM Kulturális Központban. A Bonbon Matiné keretében a Görömbő Kompánia *Betlehemi történet* címmel ad műsort, amelyben a mesemondó, Horti Zoli bácsi idézi fel ezt a bibliai történetet oly módon, hogy az esemény szereplői a közönség soraiból lépnek a színpadra. A közös játékot zenészek gazdagítják, megszólal majd a duda, a tekerő, a citera és még jó néhány népi hangszer. Ugyanekkor az 1994-ben alakult UniCum Laude énekegyüttes (Csapó József - kontratenor, Meláth Árpád - tenor, Mits Arnold - tenor, Pap Tamás - bariton, Kutnyánszky Csaba - bariton,

Véghelyi Ákos - basszus) a zenetörténet ritkán hallható, különleges darabjait adja elő. A formáció repertoárjában megtalálhatók a reneszánsz egyházzene és a madrigálok legszebbjei, csakúgy, mint a modern hangzásokra törekvő kortárs muzsika. Négytől püspöki kerekasztal-beszélgetés kezdődik Novotny Zoltán újságíró, moderátor vezetésével, a tervek szerint Székely János, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke, Kocsis Fülöp, a Hajdúdorogi Egyházmegye megyéspüspöke, Szabó István, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke és Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Kerületének püspöke részvételével. Miként lehet hitelesen képviselni a

keresztény hitet a huszonegyedik században - többek között erre a kérdésre is megpróbálnak választ adni az eseményen. Este nyolc órától *Élő és éltető hittel* címmel Pál Ferenc atya, mentálhigiénés szakember tart előadást. Ez utóbbi programra regisztrációs jeggyel lehet majd belépni.

Matolcsy Kálmán

2012. október 11. | 2013. november 24.

HIT ÉVE A KATOLIKUS EGYHÁZBAN

Keljünk útra Krisztussal!

A HIT ÉVE 2012
2013

„Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket!”

Mt 28,19

XVI. Benedek pápa a II. Vatikáni Zsinat megnyitásának 50. évfordulója alkalmából meghirdette a hit évét.

Hazánkban az egyházmegyék saját szervezésű programokkal kapcsolódnak a tematikus évhez.

Kérjük, kövessék egyházmegyéjük, plébániájuk eseményeit és vegyenek részt a programokon.

További információk a www.hiteve.katolikus.hu honlapon is megtalálhatók.

